

DIE EDELE ORDE VAN DEN MOUTSTOCK

*3 Maandelijks tijdschrift over de Hoegaarden en de
Hoegaardse Biergilde en zijn activiteiten
Jaargang 3 – oktober- november-december 2020*

Inhoud

1. Voorwoordje
2. Naam “Hoegaarden” komt eerder voor dan gedacht
3. Inferno met verregaande gevolgen: hoe brand 35 jaar geleden levensloop van Brouwerij van Hoegaarden voorgoed veranderde
4. Diplomatiek incident na twist over 1000 jaar Hoegaarden in 1980
5. Steek je hoofd eens door een bierpancarte
6. Wordt dit het nieuwe streekproduct?
“Sorbet van Hoegaarden”
7. Inhoudiging wapenschilden Vijf Geslachten uitgesteld door corona

Verantwoordelijke
uitgever
Jan Van Dender

Beste leden van de Hoegaardse Biergilde, “Die Edele Orde van den Moutstock”

Welkom op onze 3 maandelijkse uitgave van ons krantje: “Die Edele Orde van den Moutstock”

We proberen artikelen te vermelden die een band hebben met de Hoegaardse Biergilde en ook wat informatie van de brouwerij in Hoegaarden.

Wij zijn blij dat we steeds een paar mooie artikels kunnen terugvinden van Christian Hennuy, het zijn er erg mooie artikels, met veel dank Christian

Corona houdt ons reeds een hele bezig en volgens de cijfers is er, voorlopig, geen beterschap.

Daardoor zijn alle activiteiten, van de Hoegaardse Biergilde, verschoven naar 2021 en dit nog onder voorbehoud.

Wij hopen er op om snel de draad weer op te nemen zodanig dat we terug samen een lekker Hoegaars bier kunnen nuttigen.

Hou jullie allemaal gezond, ook voor jullie ganse familie

De Hoegaardse Biergilde

Naam “Hoegaarden” komt eerder voor dan gedacht

De auteur

Janny van Doorn is Nederlandse, maar woont al veel langer in België dan ze ooit in Nederland heeft gewoond. Ze studeerde vanaf 1980 Russisch in Antwerpen en daarna Politieke Wetenschappen. Janny begon haar loopbaan op de Nederlandse ambassade in Moskou. Na een diplomatiek verblijf van drie jaar in Moskou sprong ze over naar de economische sector en werkte als Manager Oost-Europa voor een groot staalbedrijf in Keulen.

In 1986 stelde Janny opnieuw haar koers bij en vervolgens werkte ze ruim 30 jaar als conferentietolk voor het Europees Parlement in Brussel. Ze spreekt Duits, Engels, Frans, Spaans, Portugees en Russisch. In haar vrije tijd ontwikkelde ze een passie voor de geschiedenis van de Nassaus in Brussel. Ze geeft regelmatig lezingen en heeft een eigen website www.sporenvanoranje.be. Na haar vervroegde pensionering in 2018 begon Janny aan een studie Geschiedenis aan de VUB in Brussel. In het kader van haar bachelor moest ze in het huidige studiejaar onderzoek doen naar de vroegste vermelding van een dorp in een kroniek of oorkonde. Ze koos Hoegaarden omdat ze in de zomer graag een Hoegaarden drinkt, maar tot haar spijt ze is er nog nooit geweest. Door de Coronacrisis moest het bezoek opnieuw uitgesteld worden.

Janny van Doorn kende het bier en zocht nadien de plaatsnaam op. FOTO: ALPAIDIS

HOEGAARDEN -

De Nederlandse Janny van Doorn ging op zoek naar de oudste vermelding van Hoegaarden in geschreven bronnen.

Het tijdschrift *Alpaidis* geeft het woord aan de VUB-studente - die voordien al werkte in de diplomatie - met haar seminariewerk over “Hoegaarden”. Ze kwam erachter dat niet alle bronnen juist gedateerd waren en dat relaas van de bisschop Balderic van Loon niet het oudste nuttige document is. Hoegaarden komt eerder voor in stukken uit het bisdom Kamerijk (Cambrai). Dat is dik tachtig jaar vroeger dan gedacht.

De auteur put uit drie bronnen: een abdijkroniek van Kamerijk uit 1024-25, het leven van Balderic uit 1108 en de wereldkroniek van Sigebert van Gemblours uit 1111. Op die drie plaatsen wordt de Slag van Hoegaarden (1013) vermeld. In de oudste tekst komt ook de kerk voor. van Doorn spreekt over de Sint-Gorgoniuskerk maar historicus Maurice Dodion wijst er op dat die eerste kerk toegewijd was aan Sint-Martinus.

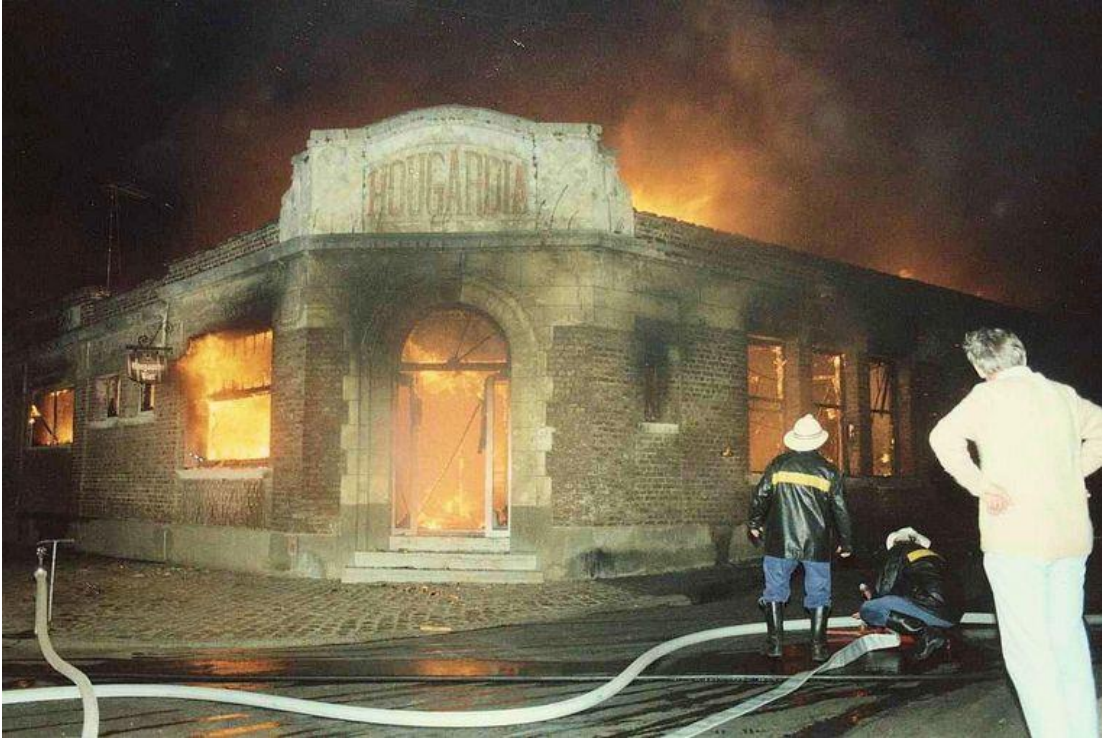
Qua schrijfwijze vond van Door: Huardas (1024-25), Huardis (1108), Huguardis (1111),... In een oorkonde waarin keizer Frederik de bezittingen van de Luikse Sint-Lambertuskerk opsomt is sprake van Hugardis (1139). “Hoegaarden” blijkt in dat laatste stuk zeven keer voor de komen als plaatsnaam, maar ook vier keer als een familienaam. Meldert, Schoor, Outgaarden (Hauthugard) en Overlaar duiken ook een zeldzame keer op.

“Alpaidis”, vier nummers per jaar, vijftien euro op BE23 3630 8110 6891 van vzw Hoegaards Erfgoed.

Inferno met verregaande gevolgen: hoe brand 35 jaar geleden levensloop van Brouwerij van Hoegaarden voorgoed veranderde

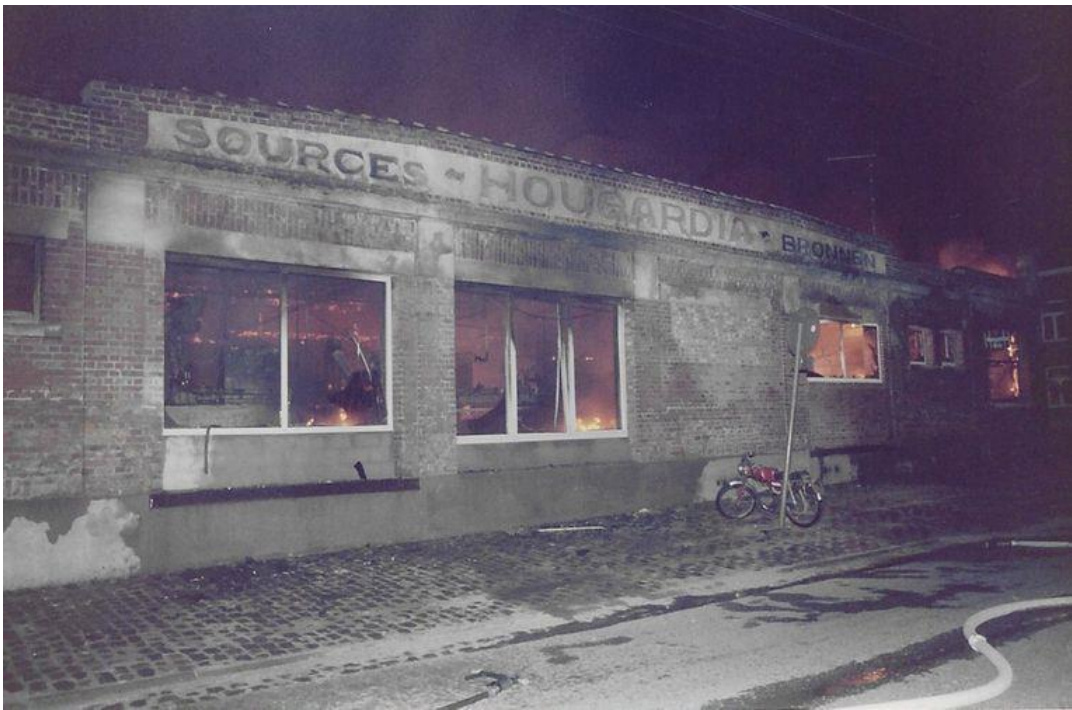
Christian Hennuy 06 oktober 2020

HCH/RV De brouwerij van Hoegaarden brandde 35 jaar geleden uit.

‘Vuur in Hoegaardens brouwerij’ kopte deze krant exact 35 jaar geleden. Even na middernacht op 7 oktober 1985, loopt er in de brandweerkazerne van Tienen een dringende oproep binnen. Vijf brandweerwagens met daarin 25 manschappen staan amper 9 minuten later brouwerij De Kluis in de Stroopkensstraat te blussen. Christine Celis (58) ziet het levenswerk van haar vader Pierre Celis met lede ogen verslonden worden. “Mijn vader was geen opgever, en herbegon. Maar die brand veranderde alles”, vertellen zij en haar moeder Juliette Vanlangendonck (89) ons vandaag.

“Ik herinner me die noodlottige nacht alsof het gisteren was”, zegt Christine Celis (58), de dochter van Pierre en Juliette Vanlangendonck. Midden in de nacht belde brouwerij-ingenieur Jan Van Gysegem haar in paniek op. “Of ik meteen naar de brouwerij kon komen. ‘Er is brand in de brouwerij!’, zei hij me. Pas ter plaatse besepte ik pas echt wat er gaande was: zo’n geweldig vuur. Ik zie de beelden nog altijd voor me: de vlammen schoten uit de vensters en het dak. Je hoorde ook de flesjes binnen ontploffen van de hitte.”

Diplomatiek incident na twist over 1000 jaar Hoegaarden in 1980

Christian Hennuy 23 september 2020

De ontvangst van de Franse gemeente Rumigny door Hoegaarden, werd 40 jaar geleden, in september 1980, afgesloten met een diplomatiek incident. De toenmalige burgemeester Roger Kerryn (CVP) verliet de raadzaal omdat er ook een raadslid van de oppositie aanwezig was. De Franse delegatie verliet toen mee de raadzaal samen met het gewraakte raadslid Freddy Mannaerts (PVV).

De ontvangst van de Franse afvaardiging van Rumigny in september 1980 werd met een spijtig voorval besloten. Enkele maanden daarvoor had een afvaardiging uit Hoegaarden al een bezoek aan het Franse Rumigny gebracht, voor een verzustering tussen het museum 't Nieuwhuys en de Franse gemeente.

1000 jaar Hoegaarden

Thans kwam er een tegenbezoek. De CVP-meerderheid had toch beslist Rumigny te ontvangen, ondanks de onzekerheid over de datum voor de viering van 1000 jaar Hoegaarden. Blijkbaar was alleen het college uitgenodigd, maar de raadsleden niet. [Freddy Mannaerts](#), PVV-raadslid, was in Hoegaarden gastheer van de burgemeester van Rumigny en tevens voorzitter van jeugdhuis de Klup, één van de verenigingen die mee het evenement organiseerde. Freddy Mannaerts ging dus mee met de Rumigny delegatie. Wanneer burgemeester Roger Kerrijn de aanwezigheid van het

oppositieraadslid constateerde verliet hij samen met zijn schepenen ziedend de raadzaal en liet de delegatie dus staan. De Fransen verklaarden zich solidair met Freddy Mannaerts en verlieten ook de raadzaal. Buiten kon schepen Frans Huon de afvaardiging overreden op haar stappen terug te keren. Maar de afvaardiging uit Rumigny zou later een protestbrief naar gouverneur Roggen sturen, om te protesteren tegen deze gang van zaken.

Dit voorval had ook de relatie van de pers met de burgemeester verziekt, omdat de pers dit incident uitvoerig beschreven had. Op de raadszitting van oktober 1980 waren plots de persbanken in de raadzaal verdwenen

980 of 981

Op de gemeenteraad van mei 1980 was de viering van 1000 jaar Hoegaarden al de grote twistappel. De PVV-BSP-oppositie was verbolgen over de onduidelijkheid. "Het college heeft mij de opdracht gegeven in januari 1980 om een programma uit te werken voor 1981", aldus schepen van Cultuur Frans Huon (CVP) .

Het bleef ruzie alom, de gemeente wilde in 1981 vieren, de andere verenigingen in 1980. Burgemeester Roger Kerrijn legde het voorstel ter tafel om 1000 jaar Hoegaarden in 1981 te vieren. Er kwam geen steun aan de viering van museum ' Nieuwhuys en de verzustering met het Franse Rumigny. Zo werd uiteindelijk tweemaal 1000 jaar Hoegaarden gevierd. In 1980 door het Nieuwhuys en aanverwante verenigingen, in 1981 door de gemeente. Dit omdat het kapittel van Hoegaarden, geschonken door gravin Alpaidis aan Hoegaarden rond 980 gebeurd was, zonder exacte datum.

Alleszins de gemeente vierde de 1000ste verjaardag van Hoegaarden in 1981. Hoogtepunt was de millenniumstoet in september 1981. Meer er waren ook tal van andere activiteiten: een tentoonstelling van palmezels voor 350 jaar palmzondag in Hoegaarden, de heruitgave van de geschiedenis van Hoegaarden door pastoor Van der Velpen, de uitgave van een dialectwoordenboek door U. Van der Molen, en een tentoonstelling over de bewoningsgeschiedenis van Hoegaarden

Steek je hoofd eens door een bierpancarte

Christian Hennuy 27 juli 2020

HOEGAARDEN Twee jaar geleden werd een Hagelandplus leaderproject goedgekeurd om in Hoegaarden de 700ste verjaardag van de Hoegaardse biergeschiedenis te vieren. De actie die in 2018 werd opgestart loopt nog altijd. Zopas werden nog stand-in pancartes geplaatst.

Om dit project te realiseren lanceerde men een aantal nieuwe toeristische bierproducten. Bovendien werden bestaande toeristische producten zoals de toeristische publicatie het 'Historisch brouwleerpad' opgewaardeerd en vernieuwd. Deze wandeling werd toegankelijker en visueel gemaakt door ze te bewegwijzieren met koperen spijkerkoppen in het voetpad, naar analogie van bewegwijzering in grote steden. Daarnaast werden een aantal 'eyecatchers' geplaatst waar toeristen en passanten graag een 'Ik was in Hoegaarden'-foto van zichzelf nemen.

"Zopas werden de stand-in pancartes geplaatst, om je hoofd door te steken. Eén rechtover café Op de Brug, en een tweede aan het vissershuisje op het Ravel-fietspad. We zien dat de mensen daar heel wat foto's maken", aldus schepen voor Toerisme Marleen Lefevre (CD&V).

Wordt dit het nieuwe streekproduct? “Sorbet van Hoegaarden”

Frituuruitbaters bieden voortaan lekker dessert aan?

17/09 door Achiel Baeken

Davy, Daisy en Johan delen hun liefde voor Hoegaarden in de vorm van een nieuw sorbet. FOTO: FG HOEGAARDEN - Frituur 't Friet-uurtje heeft in Hoegaarden nu ook sorbets met het plaatselijke bier in op het menu staan. Ze worden bereid in het ijssalon Passion in Neerlinter.

Uitbater Davy Minsart van de Passion heeft zijn ijssalon met brasserie 'Op de hei' in Neerlinter, maar hij is afkomstig van Hoegaarden, waar zijn grootvader wijlen René van het gehucht Nerm gekend was als huis- en kunstschilder. “Ik ken de uitbaters Daisy Vanbrabant en haar man Johan van 't Friet-uurtje als vroegere dorpsgenoten”, vertelt hij. “Ik sprak ze over de vele sorbets, die ik in het ijssalon in Neerlinter al heb bereid. Het zijn er zeker een tweehonderdtal. Wat een klant vraagt, maak ik. Zo kwamen we ertoe Hoegaardse sorbets te bereiden. Ze worden louter geserveerd in 't Friet-uurtje en zelfs niet in de Passion zelf. Uit vriendschap voor mijn vroegere dorpsgenoten.”

Twee soorten Hoegaardse sorbets steken in de diepvriezer. Het gemalen ijs van de Hoegaarden Rosée is vermengd met het bier Rosée van brouwerij De Kluis en dat van de Hoegaarden Citroen met het gekende witbier. In beide sorbets zijn ook frambozen verwerkt.

“De sorbets zijn een fijn toemaatje na of tijdens een frietmenu”, zegt uitbaatster van 't Friet-uurtje aan de Ourystraat. Friet en een sorbet: ze vormen alvast een fijne combinatie. Daivy Minsart wil de sorbets zeker geen nieuw streekproduct noemen. Of toch nog niet. “Eer dat mag, is een officiële erkenning nodig en het ligt nu niet in mijn bedoeling die al aan te vragen.”

Een sorbet kost in 't Friet-uurtje twee euro.

Twee vrienden lanceren oproep: "Breng alsjeblief het klassieke Hoegaardenglas met oor terug"

Thomas Van Den Hoof

13:47

Brouwerij Hoegaarden introduceerde recent een nieuw glas voor zijn witbier. Tot groot ongenoegen van Leuvenaar Robin Broos. Hij is met een petitie gestart om het oude bierglas terug te brengen, en liefst van al dat met een oor.

Wie op café een Hoegaarden bestelt, krijgt die sinds kort geserveerd in een nieuw type glas, smal en rank. Dat is niet naar de zin van Leuvenaar Robin Broos. "Met het nieuwe glas kan je niet goed klinken. Het glas is niet zo sterk als de vroegere glazen *bierpotten* en het geluid is gewoon niet hetzelfde. Daarom pleit ik voor een terugkeer naar het oude glas, en dan nog liefst naar het model mét een oor."

Zeldzaam

Het oude glas -met oor- is een zeldzaamheid. "Gisteren waren we nog in café Jeeskesboom in de Diestsestraat in Leuven. Daar hebben ze nog exact geteld drie van die glazen *bierpotten* met oor. Met meer dan drie mensen samen kan je dus geen Hoegaarden drinken zoals het hoort", vertelt Broos. "Voorts weet ik dat ze iets verderop in café "in den Toewip" ook nog van die glazen hebben. Helaas is dat café onlangs gesloten en weten we niet hoe we aan de glazen kunnen geraken."

Precedent

Robin is nu met een petitie gestart met de vraag om het oude glas te laten terugkeren. Of brouwerij AB Inbev onder de indruk zal zijn? "Neen, allicht niet", lacht Robin. "Maar er is wel een precedent. Onder druk van de klanten heeft AB Inbev op de Belgische markt voor de Stella Artois het klassieke glas in bekervorm opnieuw uitgebracht. Dus wie weet?"

Inhuldiging wapenschilden Vijf Geslachten uitgesteld door corona

Christian Hennuy 30 september 2020

Paradijshoeve

Uiteindelijk zullen boven de inrijpoort vijf wapenschilden hangen: de gilde van den swarten merel of het Servaes Sweertsgeslacht, de gilde van 't silver swaert of het Henri Hoebancxgeslacht, de gilde van 't groene claverenblad of het Hubertus Sweertsgeslacht, de gilde van de gulden lelye of het Van Nerumgeslacht en de gilden van de silveren struysvoghel van de families Struys, Vandermolen en Hendrickx. Het zesde wapenschild dat er al hangt, omvat de vijf wapenschilden en dat van de studiebeurs.

HOEGAARDEN De wapenschilden van de Confrérie der Vijf Notabele Geslachten van Hoegaarden zijn klaar en zouden ingehuldigd worden op zaterdag 10 oktober, de Regentiedag van de Confrérie in de Paradijshoeve. “De Confrérie heeft beslist deze activiteit af te gelasten wegens corona. We mochten maar met 10 mensen samenkomen en dat was niet mogelijk. Wanneer de inhuldiging plaats vindt zal afhangen van corona. Alleszins de wapenschilden zijn klaar en zullen later boven de inrijpoort van mijn hoeve geplaatst worden”, aldus Chris Michel, eigenaar van de Paradijshoeve.

Hoegaardiërs kunnen nu al het zesde wapenschild komen bekijken dat tegen de gevel hangt. “Dit schild omvat de vijf wapenschilden van de geslachten en een zesde wapenschild, de druiventros, symbool van de studiebeurs die de aanleiding was tot de oprichting van de [V Geslachten](#)”, aldus Chris Michel.

Studiebeursstichtingen

De studiebeursstichtingen van Henricus Peeters werden in 1739 / 1741 uitgevoerd, voor de komende generaties van de V Geslachten. Deze studiebeurzen lopen nog steeds. Om de wapenschilden van de V Geslachten te vervaardigen werd beroep gedaan op kunstenaar Stephanie Coen uit Hoegaarden. “Tekenen en schilderen is voor mij een hobby, en vooral tijdens vakanties aanvaard ik kleine opdrachten. Zo ontwierp ik ook al het logo van Bistro Gaar in Hoegaarden. Het was wel de eerste keer dat ik wapenschilden zou maken op metaal”, aldus Stephanie.

“Eerst was het de bedoeling de wapenschilden op glasplaat te schilderen, maar in samenspraak werd beslist dat het best op aluminium plaat zou uitgevoerd worden. De emblemën moest ik niet meer ontwerpen, want die bestonden al. Maar ik moest ze wel eerst tekenen, na een grondlaag op de aluminiumplaten te hebben aangebracht. Daarna werden ze geschilderd. De vorm werd ook afgesproken met leden van de Confrérie. Ik ben wel trots op het resultaat. Jammer dat ze nu niet ingehuldigd kunnen worden, maar uitstel is geen afstel. Ze zullen daar wel mooi hangen boven de inrijpoort”, aldus Stephanie.

